

Zadatak 7.3. – Upitnici o stavovima prema promjeni

Obrazovni ciljevi	Učenici razmišljaju o svojim ličnim stavovima i slobodno ih izražavaju. Učenici mogu slušati druge učenike, nezavisno od toga slažu li se s drugima ili ne.
Materijali	Set učeničkih materijala: " Upitnici o stavovima prema promjeni ".

Napomena za nastavnike

Informacija o osnovnim političkim stavovima

Stav je tendencija izražavanja mišljenja ili usvajanja određenog oblika ponašanja. Stav je rezultat socijalne integracije i lične istorije i stoga je manje svjestan nego ideologija. Stavovi vode naše percepcije, ocjene i djela.

Svrha ove vježbe je da se shvati, na osnovu izražavanja mišljenja, u kojoj mjeri je osoba otvorena za društvene promjenama ili ne. Promjena sama po sebi nije ni dobra ni loša stvar, i svrha je ne donositi sudove o učenicima, a još manje procjenjivati ih. Također treba imati na umu da se rezultati ovakvog "politički lakmus test" ne bi trebali uzimati previše ozbiljno, naročito ako učenici nisu u potpunosti svjesni implikacija izjava iz upitnika.

Pravo pitanje je: zašto, šta, kada i kako promijeniti. Modeli političke misli služe kao smjernice za političke stavove koji su se razvili nakon Francuske i Američke revolucije. Slijedeći skeč može poslužiti kao okvirna smjernica ali ne može zamijeniti čitanje izvornih materijala.

Progresivan stav dovodi do uvjerenja da su promjene poželjne. Promjene mogu biti revolucionarne ili *reformističke*, zavisno od hitnosti i sredstava koja se koriste. Za revolucionarne promjene, ukoliko je neophodno, čak ni nasilje ne može biti isključeno. Za reformističke, promjena je poželjna, ali bez radikalnog prekida s prošlošću.

Konzervativan stav, s druge strane, cijeni tradiciju i daje prednost iskustvu nad teorijom. Ovaj stav može favorizirati *status quo* ili biti reakcionaran. Favorizirati *status quo* znači misliti da je sadašnja država, iako daleko od savršene, prihvatljiva. Kao način promjene može se zagovarati organski rast (Edmund Burke). Osnovna briga je držati državu snažnom i pokretljivom kako se ne bi previše opteretila pristrasnim interesima i prekomjernom participacijom. Međutim, reakcionar odbija trenutno stanje stvari: reakcionar smatra da je pogrešno provoditi promjene i želi se vratiti u predašnje stanje.

Revolucionar i *reakcionar* skloni su dogmatizmu, odnosno, fundamentalizmu, što znači da brane stajalište s ideološke osnove, bez uzimanja stvarnog stanja u obzir.

Ostali su više pragmatični i određuju svoje stavove analizirajući direktne posljedice.

Ova vježba može koristiti kao okvirna vodilja koja potiče učenike da shvate postojanje različitih modela političkog mišljenja i da postanu svjesni svojih ličnih sklonosti i orijentacija. U političkom životu, politički stavovi će učestalo ličiti na političku mješavinu različitih političkih mišljenja, na primjer rasprave između neoliberalne, ekološke i tehnokratske struje.

Postupak

1. Učenici odgovaraju na pitanja. Prije svake izjave zapisuju broj kako bi iskazali svoj stav.
Šifra koju koriste je slijedeća
5 – U potpunosti se slažem s izjavom.
4 – Uglavnom se slažem s izjavom.
3 – Svejedno mi je što se u izjavi navodi.
2 – Uglavnom se ne slažem s izjavom.
1 – U potpunosti se ne slažem s izjavom.
2. Učenici sastavljaju svoj konačan broj bodova, koji ukazuje koji su njihovi politički stavovi.
100-80: revolucionar
80-60: reformist
60-40: za status quo
40-20: reakcionar.

Postoje li neke uočljive razlike među učenicima, naročito između dječaka i djevojčica?

Dodatak

Raditi s tekstem: u zavisnosti od toga kako se vježba izvela – kao uvod ili kao vježba prenosa znanja – rad s tekstem preporučuje se prije ili poslije ove vježbe. Za napredne razrede, mogu se koristiti citati autora poput Locka, Burka or Marxa. Dodatno, ili kao alternativa za mlađe učenike, mogu se koristiti izjave političara ili stranačkih predstavnika u vezi sa specifičnim problemima u društvu.

Također vidjeti slijedeću vježbu.

Varijacija

Ova pitanja mogu se formulirati na osnovu lokalnih problema. Bilo koje od pitanja može biti početak za debatu.

Materijali

(vidjeti slijedeću stranicu)

Štampani učenički materijali

Upitnik o stavovima prema promjeni

1. Žena bi trebala imati pravo na sterilizaciju bez odobrenja svoga muža.
2. Informacije o kontracepciji bi trebale biti dostupne svim mlađim djevojkama od četrnaest i više godina.
3. Lake droge bi se trebale legalizirati.
4. U demokratijama referendumi bi se trebali provoditi na zahtjev građana.
5. Kriminalci trebaju medicinsku pomoć više nego kažnjavanje.
6. Smrtna kazna bi se trebala u potpunosti ukinuti.
7. Velike firme se trebaju nacionalizirati.
8. Brak između osoba istog spola treba biti legalan.
9. Ne smije biti razlikovanja spolova u oglasima za posao.
10. Dobrovoljne udruge trebaju se zabraniti. Dužnost je država da pomaže socijalno ugroženim kategorijama.
11. Prosječnu osobu ne treba kontrolisati niti njome upravljati.
12. Učenici trebaju učestvovati u upravljanju školom.
13. Ocjene i svjedodžbe treba ukinuti.
14. Minimalni dohodak treba biti zagarantovan svima, bez obzira na spol, starost ili profesiju, pa čak i ako odlučimo ništa ne raditi.
15. Djeca se trebaju odgajati u nekoliko vjera istovremeno. Djeca mogu izabrati svoju vjeru kad odrastu.
16. Političke vođe bi trebali koristiti savjete naučnika prilikom korištenja naučnih otkrića.
17. Ljudska bića su rođena s istim potencijalom.
18. Privatno vlasništvo treba zabraniti i uvesti javno i državno vlasništvo.
19. Niko nema pravo nametati svoje mišljenje drugima.
20. Moraju se prestati proizvoditi svi proizvodi koji zagađuju okoliš, bez obzira kakav će to imati uticaj na privredu.